

Mükellef olmayan kişilerden kiralanan araçların kiraya verilmesi.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	93767041-125[6-2012/7]-139
Tarih	29.07.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

KOCAELİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 93767041-125[6-2012/7]-139

29/07/2013

Konu : Mükellef olmayan kişilerden kiralanan araçların kiraya verilmesi.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, vergi mükellefiyeti bulunmayan şahıslardan kiralanan araçların firmanız tarafından kiraya verildiği ve şirket aracı gibi müşterilere fatura kesildiği belirtilerek vergilendirmede nasıl bir yol izleneceği hakkında bilgi istenildiği anlaşılmaktadır.

1- KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN;

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Safi Kurum Kazancı" başlıklı 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Ticari Kazancın Tanımı" başlıklı 37 nci maddesinde; her türlü ticari ve sınai faaliyetten doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtilmiş, 40 ncı maddesinde de; safi

kazancın tespitinde indirilecek giderler sayılarak, maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin indirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 70 inci maddesinde ise; motorlu nakil ve cer vasıtaları, her türlü motorlu araç, makine ve tesisat ile bunların eklentilerinin sahipleri, mutasarrıfları, zilyetleri, irtifak ve intifa hakkı sahipleri veya kiracıları tarafından kiraya verilmesinden elde edilen iratların gayrimenkul sermaye iradı olduğu, bu mal ve hakların ticari veya zirai bir işletmeye dahil bulunduğu takdirde bunların iratlarının ticari veya zirai kazancın tespitine müteallik hükümlerine göre hesaplanacağı belirtilmiştir.

Anılan Kanunun 94 üncü maddesinde ise; vergi tevkifatı yapmak zorunda olanlar sayılmış olup, 5/a bendinde 70 inci maddede yazılı mal ve hakların kiralanması karşılığı yapılan ödemelerden vergi tevkifatı yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; şirketinizce ticari kazanç mükellefi olmayan şahıslara ait araçların şirket adına kiraya verilmesi karşılığında elde edilen kira gelirlerinin safi kurum kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınması gerekmekte olup, araç sahiplerine ödenen kira bedellerinin de gider olarak dikkate alınması mümkündür.

Ayrıca, mükellef olmayan şahıslara yapılan kira ödemelerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94/5-a maddesine göre gelir vergisi tevkifatı yapılması ve araç sahiplerinin elde ettiği gelirin ise Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesine göre gayrimenkul sermaye iradı olarak, aynı Kanunun 86 inci maddesinde belirtilen sınırı aşması halinde yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 maddesinde; Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu, 3 üncü fıkrasının (f) bendinde ise Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemlerinin de vergiye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 20 nci maddesinde, teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu, bedel deyiminin ise malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 9 uncu maddesinde gerekli görülen hallerde vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutma konusunda Bakanlığımıza yetki verilmiştir.

Bu yetkiye istinaden 14/4/2012 tarih ve 28264 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 117 Seri No.lu KDV Genel Tebliğinin "2.3 Kiralama İşlemleri" başlıklı bölümünde;

Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiraya verilmesi işleminin, ticari, sınai, zirai ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde verilen bir hizmet olmasa dahi KDV'ye tabi olacağı belirtilmiş ve bu kiralama işlemleri ile ilgili KDV'nin;

- Kiraya verenin başka faaliyetleri nedeniyle KDV mükellefiyetinin bulunmaması (sadece sorumlu sıfatıyla KDV ödeyenler bu kapsama dâhildir),

- Kiracının KDV mükellefi olması (sadece sorumlu sıfatıyla KDV ödeyenler bu kapsama dâhil değildir),

şartlarının birlikte var olması halinde, kiracı tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edileceği belirtilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, şirketinizin faaliyetlerinde kullanılmak üzere kiralanan araçlar karşılığında yapacağınız ödemeler üzerinden katma değer vergisi hesaplanması gerekmekte olup, kiraya verenin gerçek usulde katma değer vergisi mükellefi olmaması halinde, firmanız tarafından sorumlu sıfatıyla 2 No.lu Katma Değer Vergisi Beyannamesi ile beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.2 No.lu Katma Değer Vergisi Beyannamesi ile beyan edilen bu vergi aynı dönem beyannamesinde indirim konusu yapılabilecektir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

Vergi Usul Kanunu'nun 229 ve müteakip maddelerinde, fatura ve fatura yerine geçen belgelere ilişkin düzenlemeler yapılmış olup, söz konusu Kanun'un 229, 230, 231 ve 232 inci maddelerinde, faturanın tarifi, şekli, nizamı ve fatura kullanma mecburiyetinde (fatura vermek ve almak zorunda) olanlara dair hükümler; 233, 234 ve müteakip maddelerinde ise, fatura yerine geçen belgelerden perakende satış vesikaları (fatura kullanma haddini aşmamak kaydıyla), gider pusulası ve diğer belgelere ilişkin hükümler yer almıştır.

Vergi Usul Kanunu'nun 234'üncü maddesinde yer alan hükme göre; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa; yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir.

Bu itibarla, araç kiralama faaliyetinizde kullanılmak üzere mükellef olmayan kişilerden kiralanan araçlar için ödenen kira bedellerinin gider pusulası düzenlenmek suretiyle belgelendirilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026